

Seminārs Interneta pakalpojumu sniedzējiem

13.10.2011. - programma

1. „Īsi par CERT.LV” - Baiba Kaškina, CERT.LV vadītāja, 20 minūtes
2. „IT drošības likuma un MK noteikumu prasības attiecībā uz IPS” - Baiba Kaškina, CERT.LV vadītāja, 45 minūtes
3. „Personas datu aizsardzības pārkāpuma paziņošana” - Mārtiņš Indāns, Datu valsts inspekcija, 15 minūtes
4. „Botnetu un datorvīrusu apkarošana sadarbībā ar CERT.LV” - Gints Mākalnietis, CERT.LV tehniskais speciālists, 30 minūtes

Īsi par CERT.LV

Seminārs Interneta pakalpojumu sniedzējiem

13.10.2011., Rīga

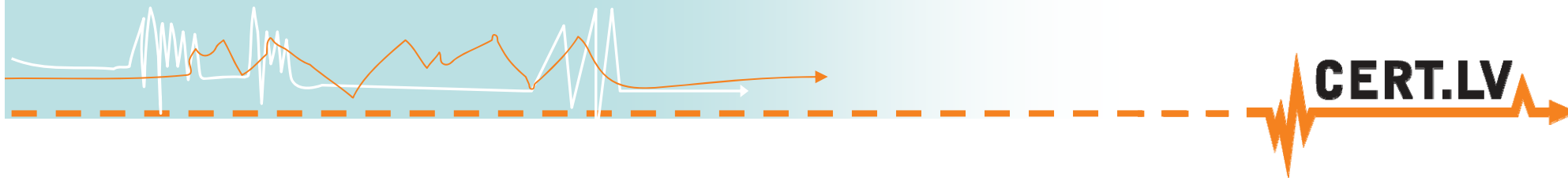
Baiba Kaškina, CERT.LV

IT drošības likums

IT drošības likums

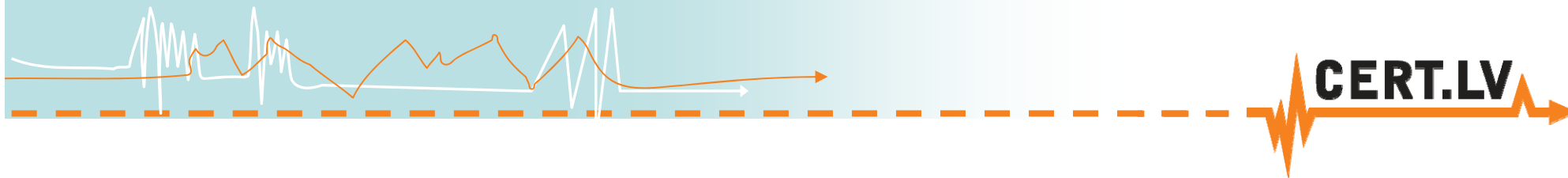
- Pieņemts Saeimā 2010.gada 28.oktobrī
- Stājās spēkā 2011.gada 1.februārī
- Nosaka CERT.LV izveides kārtību
- Paredz MK noteikumu izstrādi par
 - Kritiskās infrastruktūras drošības pasākumu plānošanu (no 2011.gada 1.februāra)
 - Elektronisko sakaru tīkla nepārtrauktas darbības nodrošināšanu un kārtību, kādā galalietotājiem tiek īslaicīgi slēgta piekļuve elektronisko sakaru tīklam (no 2011.gada 1.maija)
- Nosaka Nacionālās informācijas tehnoloģiju drošības padomes izveidi

Mērķis

**Uzlabet IT drošības
līmeni Latvijā**

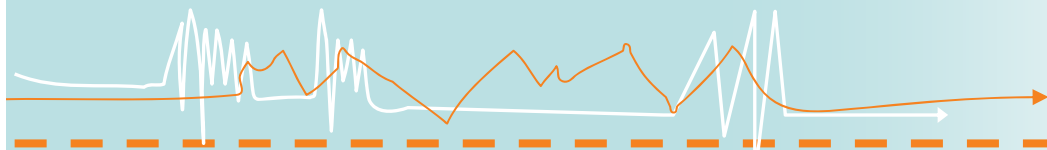

Izveidota

**Informācijas tehnoloģiju
drošības incidentu
novēršanas institūcija –
CERT.LV**

Nosaka galvenos

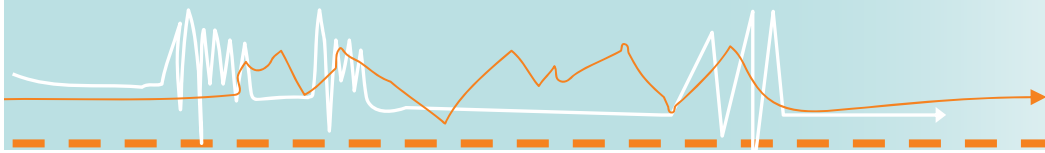
Pienākumus un tiesības:

- CERT.LV

Pienākumus:

- valsts un pašvaldību institūcijām,
- elektronisko sakaru komersantiem.

CERT.LV

CERT.LV

CERT.LV

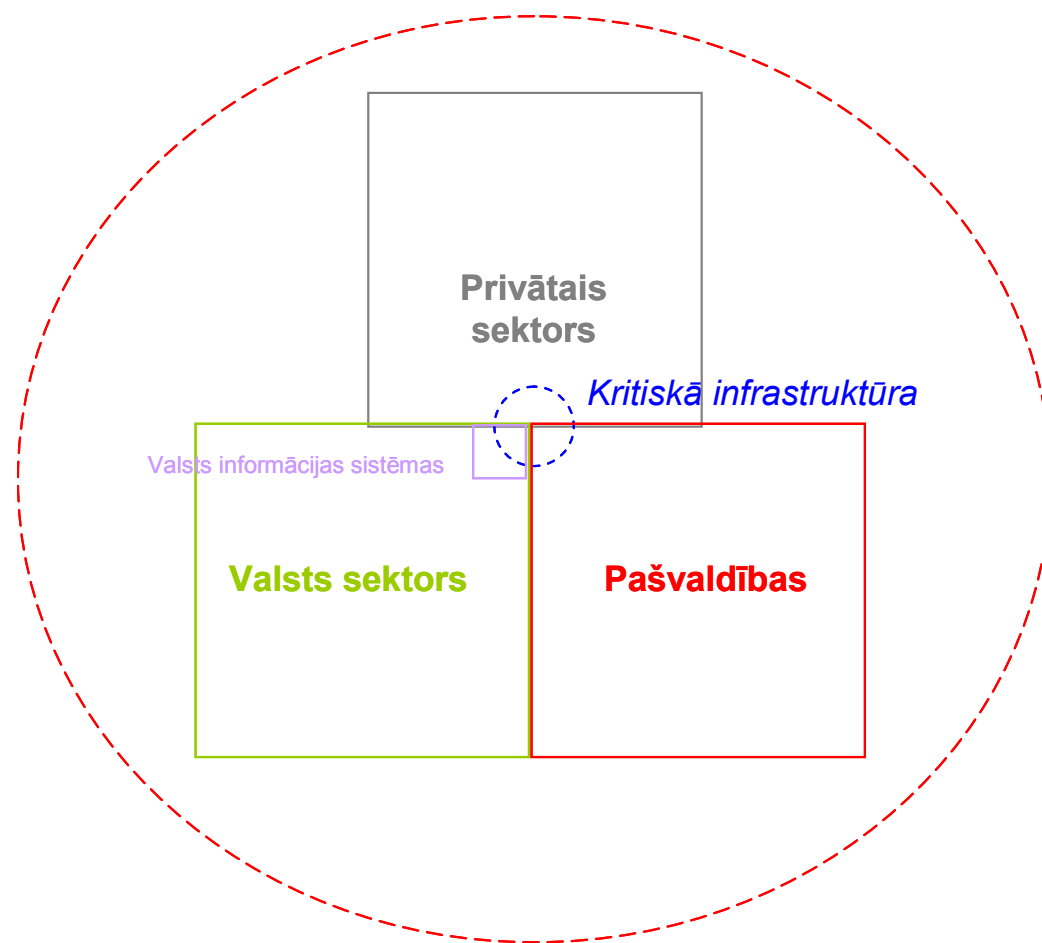
- Darbojas saskaņā ar “Informācijas tehnoloģiju drošības likumu”
- Darbības uzdevumi un tiesības tiek deleģētas Latvijas Universitātes aģentūrai “Latvijas Universitātes Matemātikas un informātikas institūts”
- Finansēta no valsts budžeta
- 2011.gadā - 10 darbinieki, 5 slodzes

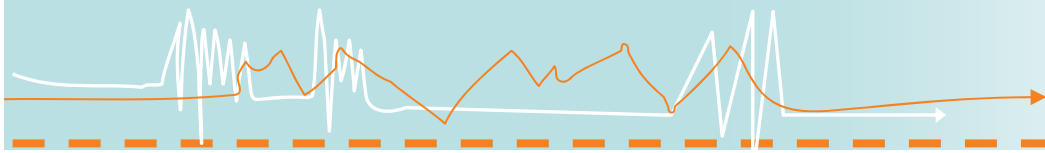
CERT.LV

- Veic IT drošības incidentu apstrādi no 2006.gada
- Ir pilntiesīga *FIRST* dalībniece no 2009.gada
- Ir *Trusted Introducer* akreditēta vienība no 2007.gada

CERT.LV kopiena

CERT.LV

CERT.LV paveiktais

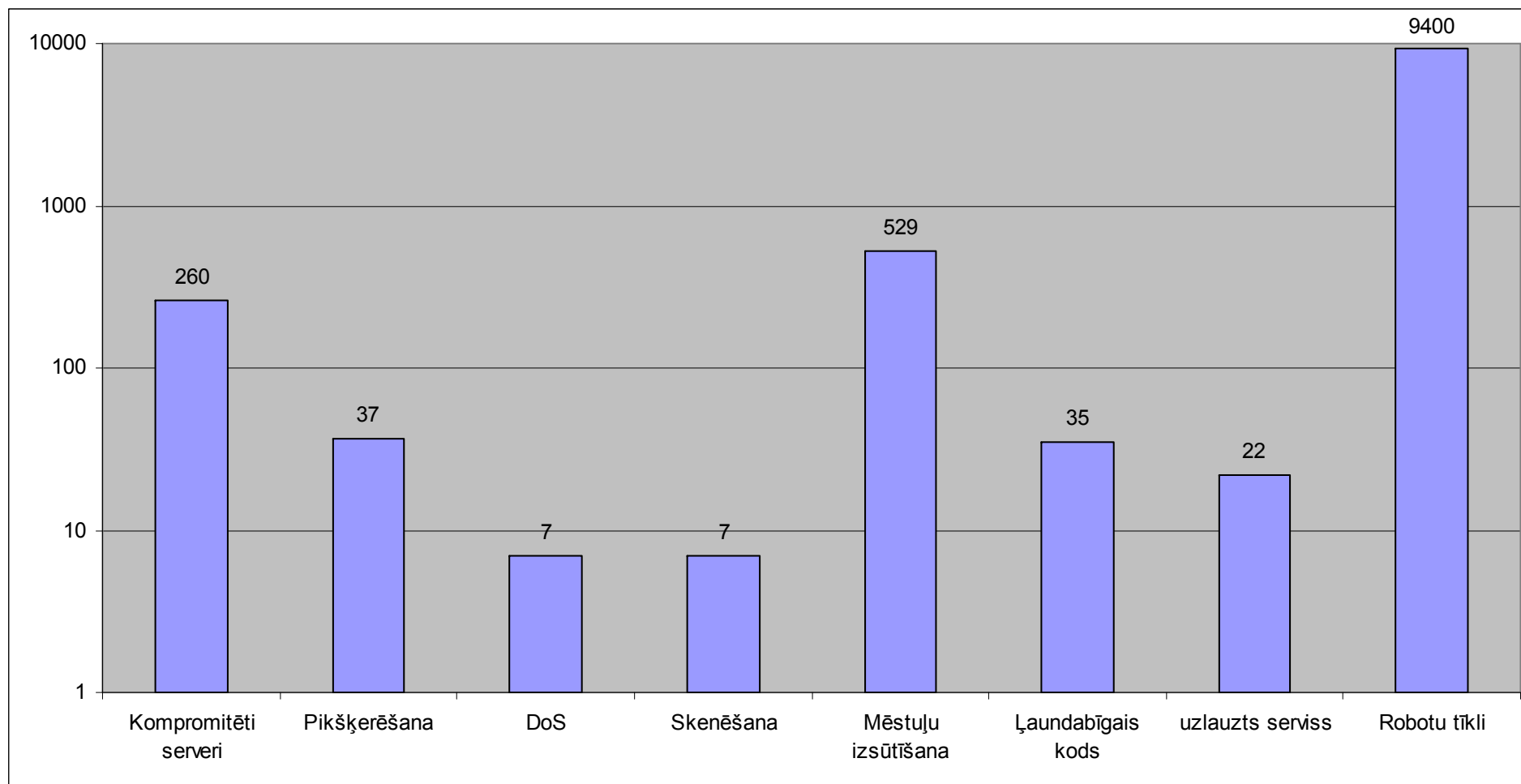

Elektroniskās informācijas telpā
notiekošo darbību atainojums un
sniegtais atbalsts informācijas
tehnoloģiju drošības incidentu
novēršanā

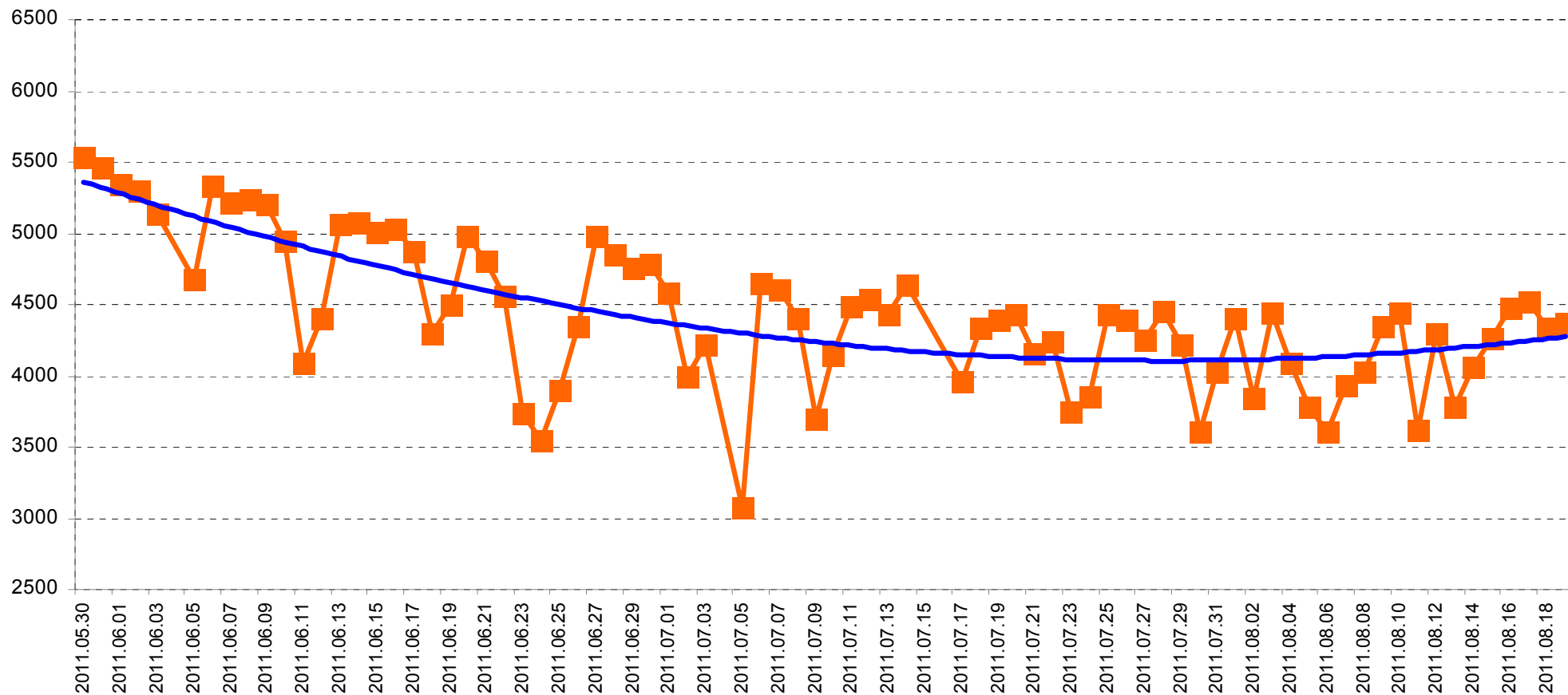
IT drošības incidenti

- Apkopota informācija par inficētajām IP adresēm
- Īpaša pieeja valsts un pašvaldību iestāžu inficētajām IP adresēm
- Dažādi informācijas avoti
- Tikai daļa no informācijas kļūst par incidentu ziņojumiem
- Sadarbība ar IPS

CERT.LV apstrādātie incidenti februāris – septembris 2011

Botnetos esošo IP adresu skaits

Incidentu risināšana

- Lielākā daļa – botnet, spam
- Banku lapu pikšķerēšana
- Uzlauzti serveri
- Mājas lapu izķēmošana
- Botnet C&C

Kopējās tendences

- Cilvēki biežāk sāk ziņot CERT.LV par incidentiem.
- Biežāk ziņo tie, kam ir jau palīdzēts.
- Palielinās pikšķerēšanas uzbrukumu daudzums, un tie ir ar lielāku ticamību.
- Pēc “Sagade” darbinieku aresta ir pamanāmas izmaiņas elektroniskās informācijas telpā

Izglītojošie pasākumi,
rekomendācijas sabiedrībai par
aktuālajiem informācijas
tehnoloģiju riskiem

Informācija, rekomendācijas

- Mājas lapā – jaunākie vīrusi un ievainojamības
- Raksti, ieteikumi
- Paraugi drošības noteikumiem
- Portāls www.esidross.lv
- Twitter konts certlv
- Sadarbība ar medijiem

Tēmas

- Ap un par drošību (1)
- Darbā (4)
- Ieteikumu lāde (3)
- Mājās (12)
- Publiskās vietās (5)

Saišu lēta

- Informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcija – CERT.LV
- LR Satiksmes ministrija
- LV CSIRT iniciatīva
- Projekts "Drošs internets"

Publikāciju kalendārs

maijs 2011						
P	O	T	C	P	S	Sv
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

Ko darīt, lai mans Windows dators būtu drošībā?

Windows Es nestrādāju ar Administrator lietotāja kontu Esmu izvēlēties drošu paroli savam Windows lietotāja kontam (Kādām jābūt parolēm?) Windows atjauninājumi...

AKTUĀLIE RAKSTI

2011. GADA 10. MAIJS 1

Ko darīt, lai mans Windows

2011. GADA 10. MAIJS 0

Ko darīt, ja dators ir inficēts?

Laipni lūdzam mājaslapā

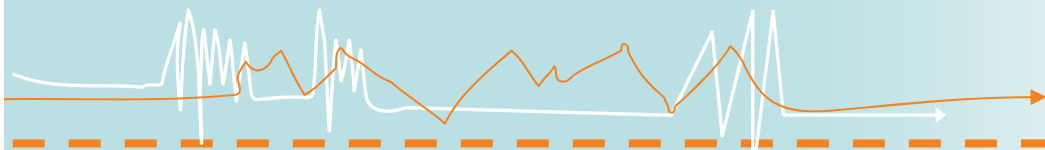
ESI DROŠS!

Šī mājaslapa ir paredzēta ikvienam, kurš rūpējas par sava datora drošību un savu drošību internetā.

Mājas lapu uztur Informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcija (CERT.LV) un tajā informācijas tehnoloģiju speciālisti no LV-CSIRT iniciatīvas grupas sniedz padomus, dalās pieredzē, kā arī ir gatavi atbildēt uz Jūsu jautājumiem par Jūsu datora drošību un Jūsu drošību internetā.

Jaunākie raksti

- Ko darīt, lai mans Windows dators būtu drošībā?
- Ko darīt, ja dators ir inficēts?
- Kā noskaidrot, vai dators ir inficēts?
- Datora, informācijas un

CERT.LV

*Mēs atbildam par savu drošību
informācijas tehnoloģiju laikmetā*

Meklēt...

Mājās Darbā Publiskās vietās Ieteikumi Pasākumi Notikumi pasaulē Par drošību Raksti

Tēmas

- Ap un par drošību (5)
- Darbā (7)
- Ieteikumu lāde (9)
- Mājās (15)
- Notikumi pasaulē (1)
- Pasākumi un notikumi (1)
- Publiskās vietās (7)

Saišu lents

- Informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcija – CERTLV
- LR Satiksmes ministrija

VIDEO: Kā justies droši elektroniskā vidē?

Jūties droši elektroniskā vidē from EsiDrossLV on Vimeo. CERTLV piedāvā jums noskatīties Latvijas Universitātes Informācijas sistēmu drošības pasniedzējas Ilzes Murānes...

Uzmanību! Saskaņā ar CERTLV datiem, Jūsu dators ar IP adresi [redacted] ir inficēts ar datorvīrusu! [Vairāk informācijas.](#)

Laipni lūdzam mājaslapā

ESI DROŠS!

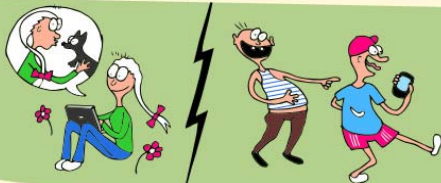
Šī mājaslapa ir paredzēta ikvienam, kurš rūpējas par sava datora drošību un savu drošību internetā.

Vai esi Interneta profiņš?

Apdomā pirms publicē attēlus internetā!

Padomā, vai šie attēli neaizskar un nekaitē Tev, Taviem draugiem, klasesbiedriem, vecākiem vai jebkuram citam cilvēkam, kas attēlots fotogrāfijā. Pēc tam, kad attēls ir „ielikts” internetā, to vairs nevar iznīcināt vai padarīt par nebijušo.

Lieto drošas paroles!

Katram portālam izmanto savādāku paroli. Veido to pietiekami sarežģītu, lai to nevarētu uzminēt pat tie cilvēki, kas Tevi labi pazīst!

Neatklāj datus par sevi nepazīstamiem cilvēkiem!

Nebūt ne visi, ko Tu satiec virtuālajā vidē, ir tie, par ko uzdodas. Bieži vien Nebūt ne visi, ko Tu satiec virtuālajā vidē, ir tie, par ko uzdodas. Bieži vien ļaundri slēpj savu patieso seju, lai vieglāk piekļūtu Tev, Taviem draugiem un draugiem. Jo vairāk Tu par sevi atklāsi, jo vieglāk viņi varēs nodarīt Tev pāri reālajā dzīvē. Neatklāj, kā Tevi sauc, kur Tu dzīvo, kas ir Tavi vecāki vai kādas mantas Tev ir mājās.

Nesarunā tikšanās ar tīklā satiktajiem paziņām!

Atceries, ka tīklā satiktie cilvēki ne vienmēr ir tie, par ko izliekas! Sargā sevi, lai neviens nevar nodarīt Tev pāri! Nepiekriti tikties ar nepazīstamiem cilvēkiem nomājās vietās, kur nav neviens, kas nepieciešamības gadījumā varētu Tev palīdzēt.

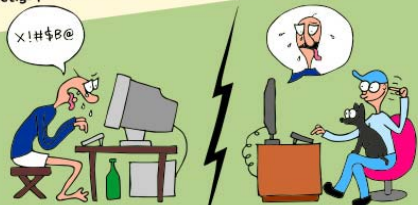
Darbības internetā nav anonīmas!

Tavas darbības internetā nav anonīmas! Vajadzības gadījumā tām var izsekot gan skolotāji, gan vecāki, gan likumu sargājošās iestādes.

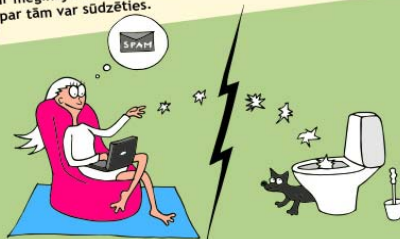
Neraksti aizskarošus komentārus!

Cilvēki, kas aizvaino citus, paši jūtas nelaimīgi. Taču, aizvainojot citus, neviens laimīgāks nekļūst. Nesāpini apkārtējos! Esī iecietīgs pret citu viedokli, dzīvesveidu, dzīves uzskatiem.

Mēstules nav vēstules!

Ignorē mēstules, ko saņem nepazīstamiem cilvēkiem. Neatsaucies to „vilinošajiem” piedāvājumiem. Visbiežāk tie ir mēģinājumi izkrāpt Tavu naudu. Mēstules var izfiltrēt un par tām var sūdzēties.

Neiepērcies internetā bez vecāku ziņas! Nesniedz internetā savas vai vecāku kredītkartes datus, iepriekš neapspriežoties ar vecākiem. Atceries - izmantojot kredītkartes datus, var nozagt visu naudu, kas pieejama ar šo karti.

Rūpējies par datora veselību!

Neinstalē nezināmas izcelsmes programmas uz datora, ko Tu lieto. Programma ļoti viegli var izlikties par spēli, bet patiesībā būt vīruss, kam Tu pats paver ceļu uz savu datoru.

Ja Tu:

- saņem nepatīkamas, aizvainojošas vēstules internetā,
 - esi saskāries ar nepatīkamiem materiāliem internetā,
 - esi pamanījis aizdomīgas darbības internetā,
 - esi satraukts par savu drošību internetā,
- pastāsti par to saviem vecākiem vai kādam citam no pieaugušajiem, kam uzticies! Vari zvanīt Bērnu un jauniešu bezmaksas uzticības tālrunim 116111 vai rakstīt uz: zinojumi@drossinternets.lv vai abuse@nic.lv

CERT.LV

Jūsu darbības internetā nav anonīmas!

Tām var izsekot gan likumu sargājošas iestādes, gan Jūsu interneta pakalpojumu sniedzējs vai darba devējs.

OK

Nerakstiet e-pastā, diskusiju forumā vai komentāros to, ko Jūs nerakstītu uz papīra!

Aizvainojot citus, labāki nekļūstat.

Labi

E-pasta vēstule, kas nosūtīta no Jūsu datora, nepazūd nebūtībā.

Tās kopijas saglabājas daudzās vietās, un tās var izlasīt arī cilvēki, kuriem vēstule nav tikusi adresēta.

OK

Pārdomājiet, kādas fotogrāfijas publicējat internetā un kā to publicēšana kādu dienu var ietekmēt Jūsu dzīvi!

Piemēram, attiecības ar draugiem, radniekiem, kolēģiem, esošajiem vai nākamajiem darba devējiem.

OK

Domājiet par sava datora drošību!

Izmantojiet pretvirusu programmatūru, lai pasargātu savu datoru un tajā saglabāto informāciju no bojāšanas, zuduma vai nokļūšanas nepiederošu personu rokās.

OK

Ne Jūsu banka, ne kāds cits pakalpojumu sniedzējs nekad neizmantos e-pastu, lai noskaidrotu Jūsu paroles, PIN kodus vai kodu kartes datus.

Ja saņemat e-pasta vēstuli, kurā bankas vai kāda cita vārdā Jums tiek prasīts norādīt savas paroles, nekavējoties informējiet par to banku vai citu organizāciju un nekādā gadījumā nesniedziet nevienam savu slepeno informāciju.

Labi

Uzmaniet bērnus, kas darbojas internetā, sociālajos tīklos, sarakstās ar tiklā iepazītiem cilvēkiem.

Neesiet vienaldzīgi! Pārlecinieties, ka bērni ir informēti par to, kā jāuzvedas internetā, ko drīkst un ko nevajadzētu darīt.

Labi

Īpaši svarīgas vai sensitīvas informācijas datu pārsūtīšanai izmantojiet šifrēšanu, piemēram, PGP.

Visa informācija par to atrodama internetā.

OK

Pirkumiem internetā labāk izmantojiet atsevišķu kredītkarti. Ieskaitiet kartē tik naudas, cik paredzat tērēt.

Tas pasargās Jūs no krāpniekiem, kas vēlēšies izmantot Jūsu kredītkarti saviem pirkumiem.

OK

Neatstājiet ilgstoši ieslēgtu datoru, ja to nelietojat!

Tā ietaupīsiet gan elektrību, gan samazināsiet risku, ka Jūsu dators tiek uzlauzts.

OK

Pirms veikt pirkumus internetā pārlecinieties, vai attiecīgās mājas lapas īpašniekam var uzticēties!

Palasiet, ko par tirgotāju saka citi interneta lietotāji. Pirms ievadīt savas kredītkartes datus pārlecinieties, ka mājas lapā tiek izmantots drošs savienojums, t.i. pirms mājas lapas adreses ir burti https:// un pārlūkprogrammas apakšējā stūrī redzama ikona, kas norāda uz drošu savienojumu.

Labi

Aizsargājiet sev svarīgos datus ar paroli!

Paroli izvēlieties pietiekami sarežģītu, lai to nevarētu uzminēt pat cilvēki, kas Jūs ļoti pazīst. Dažādos portālos lietojiet dažādas paroles! Izstrādājiet savu sistēmu, kā tās atcerēties vai arī izmantojiet kādu no drošajām parolu glabāšanas programmām!

OK

Printed in Latvia, 2010, © 2010

CERT **NIC**.LV

VIRTUĀLĀ REALITĀTE

VIRTUALA REALITATE

Sadarbība ar valsts institūcijām,
pašvaldību institūcijām un
starptautiski atzītām informācijas
tehnoloģiju drošības incidentu
novēršanas institūcijām (vienībām)

Kontaktinformācija

- 376 iestādes
 - 191 valsts iestādes
 - 185 pašvaldību iestādes
- Sāk ienākt informācija no IPS
 - > 400 SPRK reģistrētu IPS
 - < 100 IPS ir savas AS

Jautājumi?

<http://www.cert.lv/>
cert@cert.lv
baiba.kaskina@cert.lv

